

ПРОБЛЕМА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ

Боковець Олена Геннадіївна
Науковий керівник ст. викладач Галушко Ю. П.
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

Стан сучасного розвитку економіки України вимагає ефективнішого розв'язання проблем трудової зайнятості громадян з обмеженими можливостями. Законодавство гарантує працевлаштування інвалідів, але, на жаль, відсутність у них професійної підготовки або невідповідність її рівня потребам ринку праці зменшує шанси цих людей на працевлаштування. Актуальність проблеми посилюється зміною демографічної ситуації в країні: на фоні зменшення загальної чисельності населення постійно зростає частка інвалідів, яка станом на 01.10.2015 р досягла вже 1,363 млн. осіб[3].

Вивченню проблеми працевлаштування та зайнятості інвалідів присвячені праці таких вчених, як К.П. Уржинський, Н.Б. Болотіна, О.М. Медведєв, Г.І. Чанишева, А. К. Бойко, М. В. Кравченко, Н. В. Коляденко тощо.

Одним із важливих завдань для соціальної політики України є створення нормальних умов життєдіяльності та посилення соціального захисту інвалідів на шляху розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки, її інтеграції у світовий економічний та правовий простір.

Відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 року (поточна редакція від 19.02.2016), «...підприємства, установи й організації незалежно від форм власності й господарювання мають виконувати норматив працевлаштування інвалідів у розмірі 4% від загальної чисельності працівників, а якщо працюючих від 8 – 25 осіб, то для інваліда виділяється одне робоче місце...» [2].

Незважаючи на те, що в Україні прийнято низку законів та нормативно-правових актів щодо соціально-економічного захисту інвалідів і на те, що для регулювання встановлено норматив для працевлаштування та штрафні санкції за його невиконання. Не слід забувати, що в нашому суспільстві усі громадяни мають однакові права на реалізацію конституційних гарантій і служба зайнятості сприяє їх забезпеченню. Гарантії щодо зайнятості інвалідів, закріплені Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 року (поточна редакція від 19.02.2016), полягають у наступному:

- після закінчення навчального закладу інвалідам надається право

вибору місця роботи з наявних варіантів або надається за їх бажанням право вільного працевлаштування.

- професійна підготовка або перепідготовка інвалідів здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для наступної трудової діяльності. Вибір форм і методів професійної підготовки провадиться згідно з висновками медико-соціальної експертизи.

- підбір робочого місця здійснюється переважно на підприємстві, де настала інвалідність, з урахуванням побажань інваліда, наявних у нього професійних навичок і знань, а також рекомендацій медико-соціальної експертизи[2].

Підприємства і організації, які використовують працю інвалідів, зобов'язані створювати для них умови праці з урахуванням індивідуальних програм реабілітації й забезпечувати інші соціально-економічні гарантії, передбачені чинним законодавством. Вирішення завдань із професійної реабілітації та зайнятості інвалідів необхідно постійно забезпечувати шляхом виконання комплексу заходів, що мають передбачатися в окремих розділах програм соціально-економічного розвитку, державної, територіальних і базових програм зайнятості населення та відповідних цільових програмах. Зрозуміло, що розв'язати проблему зайнятості інвалідів в Україні в повному обсязі можливо лише за умов стабільного економічного зростання. Але й нинішня робота з удосконалення нормативно-правового підґрунтя, створення єдиної державної організаційно-управлінської структури з професійної реабілітації й працевлаштування інвалідів, реалізація відповідних заходів у державних і місцевих програмах, а також підвищення трудової мотивації, професійно-кваліфікаційного рівня інвалідів та забезпечення, перш за все, належного фінансування всіх заходів, сприятиме підвищенню рівня зайнятості.

Отже, розв'язання проблеми трудової зайнятості громадян з обмеженими можливостями залишається не вирішеною через неефективне здійснення контролю дотримання вимог законодавства про основи соціальної захищеності інвалідів, так як з існуючих 6%, їх працює лише – 1,6% , що негативно відображається на соціальній та професійній адаптації даної категорії населення.

Список використаних джерел

1. Бойко А.К. Щодо працевлаштування інвалідів в Україні / А.К. Бойко // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО» - 2013. - № 20. - С. 48-51
2. Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
3. Розподіл пенсіонерів за видами та розмірами призначених пенсій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua/pfu/doccatalog/document?id=234132>